

Sygn. akt IV U 131/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 kwietnia 2017 roku

Sąd Okręgowy/Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Częstochowie

Wydział IV

w składzie:

Przewodniczący SSO Lidia Łataś

Protokolant Joanna Jastrzębska-Ciura

po rozpoznaniu w dniu 4 kwietnia 2017 roku w Częstochowie

sprawy H. P.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w S.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania H. P.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S.

z dnia 29 listopada 2016 roku Nr (...)

zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje ubezpieczonemu H. P. prawo do emerytury od 4 grudnia 2016 roku.

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 29 listopada 2016r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. odmówił ubezpieczonemu H. P. prawa do emerytury.

W uzasadnieniu zaskarżonej decyzji organ rentowy podniósł, iż ubezpieczony nie spełnia warunków wymaganych art. 32 w związku z art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Organ rentowy na dzień 1 stycznia 1999r. uznał za udowodnione okresy składkowe

i nieskładkowe w wymiarze 26 lat i 21 dni, w tym 9 lat, 9 miesięcy i 26 dni pracy wykonywanej w pełnym wymiarze czasu pracy w warunkach szczególnych. ZUS wskazał, iż nie uwzględnił do okresów pracy w warunkach szczególnych okresu zatrudnienia

w (...) (...) w Z. od 13 marca 1979r. do 31 sierpnia 1984r., ponieważ pracodawca nie sporządził świadectwa wykonywania pracy

w warunkach szczególnych, a na świadectwie podaje stanowisku ślusarza. Z przedłożonych dodatkowo angaży wynika, że w niektórych okresach ubezpieczony wykonywał pracę na łączonym stanowisku ślusarz-spawacz. ZUS argumentował, iż brak jest dowodów, że praca ślusarza spełniała warunki i wykonywana była w szczególnych warunkach natomiast, w tej sytuacji praca spawacza nie była wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Do stażu pracy w warunkach szczególnych organ rentowy nie uwzględnił również okresu zatrudnienia w (...) S.A. od 1 stycznia 1995r. do 31 grudnia 1998r., ponieważ ubezpieczony był zatrudniony jednocześnie na stanowisku cieśli wykonującego pracę na wysokości z równoczesnym wykonywaniem obowiązków spawacza. Zgodnie ze świadectwem wykonywania pracy w warunkach szczególnych z dnia 18 listopada 2016r. zajmowane przez

ubezpieczonego stanowiska nie mieszczą się w obrębie tego samego działu. Stanowisko cieśli wykonującego pracę na wysokości mieści się w dziale V rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r., natomiast stanowisko spawacza podporządkowano pod dział XIV. ZUS podnosił, iż brzmienie § 2 ust. 1 powołanego rozporządzenia nie wyklucza możliwości zaliczenia do okresu pracy w szczególnych warunkach pracy wykonywanej w ramach pełnego wymiaru czasu pracy równoległe na kilku stanowiskach, jednak pod warunkiem, że praca na każdym z tych stanowisk odpowiada ściśle jednemu z rodzajów pracy wymienionej w wykazie. Zgodnie z wytycznymi jako okresy pracy w warunkach szczególnych należy uwzględnić okresy wykonywania pracy na dwóch różnych stanowiskach określonych w zarządzeniu resortowym w obrębie tego samego działu pod różnymi pozycjami.

Odwołanie od powyższej decyzji złożył ubezpieczony. Domagał się przyznania prawa do emerytury. Wnosił o uwzględnienie do stażu pracy w warunkach szczególnych okresu pracy w (...) (...) w Z. od 13 marca 1979r. do 31 sierpnia 1984r. oraz okresu zatrudnienia w (...) S.A. od 1 stycznia 1995r. do 31 grudnia 1998r. Co do pracy w (...) (...) w Z. powoływał się na książeczkę spawacza, w której odnotowano, iż w okresie od 12 listopada 1980r. do 31 sierpnia 1984r. wykonywał prace spawalnicze. Wskazywał również na treść angażu z tego okresu. Dla potwierdzenia charakteru swojej pracy w tym okresie wnosił o przeprowadzenie dowodu z zeznań świadków. Odnosząc się do zatrudnienia w (...) podnosił, iż uwzględnienie tego okresu nie powinno budzić wątpliwości, gdyż oba wymienione w zaświadczeniu stanowiska są zaliczane do prac w warunkach szczególnych. Odwoływał się do orzecznictwa Sądu Najwyższego w przedmiocie wykonywania u tego samego pracodawcy różnych prac w warunkach szczególnych.

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania, wywodząc jak w zaskarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy ustalił i zważył, co następuje:

H. P. urodził się (...), wniosek o emeryturę zgłosił w dniu 8 listopada 2016r. Organ rentowy uznał za udowodnione na dzień 1 stycznia 1999r. okresy składkowe i nieskładkowe w wymiarze 26 lat i 21 dni, w tym 9 lat, 9 miesięcy i 26 dni pracy wykonywanej w warunkach szczególnych stale i w pełnym wymiarze czasu pracy (od 17 września 1984r. do 31 sierpnia 1991r. w (...) w D. na stanowisku mechanika remontowego maszyn i urządzeń oraz od 1 stycznia 1992r. do 31 grudnia 1994r. w (...) S.A. na stanowisku cieśli wykonującego pracę na wysokości). Odwołujący nie jest członkiem OFE.

dowód: akta ZUS.

W okresie od 13 marca 1979r. do 31 sierpnia 1984r. ubezpieczony był zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy w (...) (...)

w Z.. Odwołujący został zatrudniony na stanowisku ślusarza na Wydziale W-70.

W ramach tego wydziału działała spawalnia. Na tym wydziale wykonywano spawanie elementów konstrukcji balkonów, balustrad, klatek schodowych. Były również łączone tzw. marki, tj. zalewane elementy wielkiej płyty, które później były łączone. Ilość spawaczy na tym wydziale była różna od 6-10 osób w zależności od okresu. W okresie od 12 listopada 1980r. do 16 kwietnia 1981r. ubezpieczony odbywał podstawowy kurs spawania elektrycznego. W późniejszych angażach był określany jako ślusarz-spawacz. Co najmniej od 12 listopada 1980r. do końca zatrudnienia ubezpieczony stale wykonywał pracę jako spawacz elektryczny, a od 1982r. również jako spawacz gazowy.

dowód: akta osobowe ubezpieczonego z (...) (...), zeznania świadków: A. W. (k. 29v akt), C. Z. (k. 29v akt) oraz wyjaśnienia ubezpieczonego (k. 30 akt).

Ubezpieczony w okresie od 1 września 1991r. do 31 grudnia 1998r. był zatrudniony

w pełnym wymiarze czasu pracy w (...) S.A. w O.. U tego pracodawcy

w okresie od 1 stycznia 1992r. do 31 grudnia 1994r. bezspornie wykonywał pracę

w warunkach szczególnych jako cieśla na wysokości. W okresie od 1 stycznia 1995r. do 31 grudnia 1998r. ubezpieczony pracował na łączonym stanowisku cieśli wykonującego pracę na wysokości oraz spawacza. W okresie od 22 lutego

1996r. do 1 marca 1996r. oraz w dniu 28 marca 1998r. korzystał z urlopu bezpłatnego. W okresie od 2 marca 1998r. do 20 marca 1998r. wykonywał pracę w wymiarze 1/2 etatu.

dowód: akta ZUS, akta osobowe ubezpieczonego z (...) S.A. w O. oraz wyjaśnienia ubezpieczonego (k. 30 akt).

Odwołanie jest uzasadnione.

Zgodnie z art. 184 ust. 1 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz.U. z 2016r., poz. 887 ze zm.) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa (ust. 2).

Zgodnie z art. 32 ust. 1 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z FUS, ubezpieczonym urodzonym przed 1 stycznia 1949r., będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2-3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 ust.1. Ust. 2 art. 32 ustawy stanowi, iż za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia. W ust. 4 powołanego art. 32 ustawy wskazano, iż wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom wymienionym w ust. 2 i 3 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych tj. rozporządzenia RM z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Do uzyskania prawa do emerytury wymagany jest dla mężczyzny okres zatrudnienia w wymiarze 25 lat /§3/. Pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli osiągnie wiek emerytalny, wynoszący dla mężczyzn 60 lat, ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w warunkach szczególnych /§ 4 ust. 2/. Praca w warunkach szczególnych winna być wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku /§ 2 ust. 1/.

Ubezpieczony spełnia wszystkie powołane wyżej warunki do uzyskania prawa do emerytury, bowiem do dnia 1 stycznia 1999r. osiągnął okres pracy w wymiarze ponad 25 lat, w tym ponad 15 lat pracy w warunkach szczególnych oraz w dniu 4 grudnia 2016r. ukończył 60 lat. Ponadto odwołujący nie jest członkiem OFE

Ubezpieczony występując o wcześniejszą emeryturę nie przedłożył świadectw wykonywania pracy w warunkach szczególnych z okresu zatrudnienia w (...) (...) w Z.. Nie może to powodować nieuwzględnienia jego żądań, albowiem zgodnie z utrwalonym orzecznictwem w postępowaniu przed sądami pracy i ubezpieczeń społecznych okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokości mogą być udowodniane wszelkimi środkami dowodowymi, przewidzianymi w kodeksie postępowania cywilnego, w tym dowodami z zeznań świadków (por. m.in. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 kwietnia 2009r., sygn. I UK 316/08, LEX nr 707858).

Sąd uznał w świetle zebranego w sprawie materiału dowodowego, iż wnioskodawca w okresie zatrudnienia w (...) (...) w Z. od

12 listopada 1980r. do 31 sierpnia 1984r. (3 lata, 9 miesięcy i 19 dni) stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym i gazowym. Ten rodzaj prac wymieniony jest w dziale XIV, poz. 12 wykazu A załącznika do rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. z 1983r. Nr 8, poz. 43 ze zm.).

Materiał dowodowy jest w tym zakresie jednoznaczny. Zgodnie z książeczką spawacza ubezpieczony w okresie od 12 listopada 1980r. do 16 kwietnia 1981r. odbywał podstawowy kurs spawania elektrycznego. Następnie w 1982r. odwołujący ukończył podstawowy kurs spawania gazowego. Wprawdzie ubezpieczony został zatrudniony jako ślusarz, ale z zeznań świadków wynika, że już od początku zatrudnienia pracował jako spawacz. Sąd uwzględnił ubezpieczonemu do pracy w szczególnych warunkach okres wskazany w książeczce spawacza, w której pracodawca potwierdził wykonywanie przez ubezpieczonego prac spawalniczych w okresie od 12 listopada 1980r. do 31 sierpnia 1984r. Co najmniej zatem od 12 listopada 1980r. odwołujący w sposób stały w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace spawalnicze. Korespondują z tym wiarygodne zeznania świadków i dokumentacja z akt osobowych. Po pierwsze w dniu 22 września 1982r. ubezpieczony wnosił o przeszerogowanie powołując się na kurs spawacza elektrycznego

i zdobyte w 1982r. uprawnienia spawacza gazowego. W dniu 1 czerwca 1983r. ubezpieczony wnosił o zmianę grupy zaszerogowania jako niezgodnej z jego kwalifikacjami. Podnosił, iż posiada 4-letni staż, kurs spawania elektrycznego i gazowego. Z angaży wynika natomiast, że po odbyciu kursu spawacza elektrycznego był określany jako ślusarz-spawacz. Jak wyjaśniał świadek C. Z. spawalnia działała w ramach ślusarni i dlatego pracowników opisywano łączonym stanowiskiem ślusarz-spawacz. Faktycznie z uwagi na posiadane uprawnienia spawalicze ubezpieczony wykonywał prace spawalnicze. Także samo doświadczenie życiowe podpowiada, iż w rzeczywistości mamy do czynienia ze spawaczem. Logiczne jest bowiem, że pracodawca kieruje określonego pracownika na kurs spawacza, a następnie podwyższa jego uprawnienia w tym zakresie, aby takie jego nabyte umiejętności wykorzystać, a nie kierować go do pracy, którą może wykonywać większość osób bez takich specjalistycznych kursów.

Nie ulega zatem wątpliwości, że we wskazanym wyżej okresie ubezpieczony wykonywał pracę w warunkach szczególnych.

Materiał dowodowy zgromadzony w sprawie wskazuje, iż ubezpieczony w okresie zatrudnienia w (...) S.A. w O. od 1 stycznia 1995r. do 31 grudnia 1998r.

(z wyłączeniem okresów urlopu bezpłatnego od 22 lutego 1996r. do 1 marca 1996r. oraz

w dniu 28 marca 1998r., jak również okresu pracy w wymiarze 1/2 etatu od 2 marca 1998r. do 20 marca 1998r.), tj. przez łącznie 3 lata, 10 miesięcy i 29 dni, stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, gazowym, a także przy montażu konstrukcji metalowych na wysokości. Te rodzaje prac wymienione są w dziale XIV, poz. 12 i w dziale V, poz. 5 wykazu A załącznika do powołanego rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983r. Nr 8, poz. 43 ze zm.).

Ubezpieczony co do powyższego okresu przedłożył świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych wydane przez pracodawcę. Nie było przy tym sporne, iż ubezpieczony jako cieśla na wysokości wykonywał pracę w warunkach szczególnych. ZUS z tego tytułu uwzględnił odwołującemu u tego pracodawcy okres przypadający przed 1 stycznia 1995r. Zdaniem ZUS jednak możliwość uwzględnienia okresu od 1 stycznia 1995r. do 31 grudnia 1998r. wyklucza okoliczność wykonywania pracy na stanowisku łączonym ze stanowiskiem spawacza. Nie ulega przy tym wątpliwości, że praca spawacza jest pracą wykonywaną w warunkach szczególnych. W ocenie organu rentowego nie jest jednak możliwe zaliczenie jako okresu pracy w warunkach szczególnych okresu wykonywania pracy na dwóch różnych stanowiskach określonych w zarządzeniu resortowym w obrębie różnych działów wykazu A.

Wskazać zatem należy, iż ocena organu rentowego nie znajduje oparcia, ani w obowiązujących przepisach, ani w orzecznictwie sądów powszechnych, jak i Sądu Najwyższego. Pracownik, który u jednego pracodawcy w tym samym czasie (okresie) wykonywał różne rodzaje pracy w szczególnych warunkach (wymienione w załączniku do rozporządzenia z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych

warunkach lub w szczególnym charakterze - wykaz A), stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, nie powinien być pozbawiony uprawnienia do zaliczenia tego okresu do zatrudnienia w szczególnych warunkach wymaganego do emerytury na podstawie art. 32 ust. 1, 2 i 4 u.e.r.f.u.s. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 stycznia 2012 r., sygn. II UK 103/11, LEX nr 1130388 – wydany w sprawie dotyczącej pracy pracownika wykonującego prace wymienione w wykazie A, dział XIV, poz. 12 oraz dział V, poz. 1).

Jeżeli pracownik wykonuje, nawet w ciągu dnia, różnego rodzaju prace, które w danej branży zostały zakwalifikowane do pracy w warunkach szczególnych to przysługuje mu prawo do określonego świadczenia emerytalnego, oczywiście o ile wszystkie te prace wykonuje stale, stanowią one podstawowy zakres jego obowiązków oraz wypełniają one cały dzień pracy (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 30 marca 2016r., sygn. III AUa 1952/15, LEX nr 2031166).

Nie ulega zatem najmniejszej wątpliwości, że okres pracy od 1 stycznia 1995r. do 31 grudnia 1998r. winien zostać uwzględniony do stażu pracy w warunkach szczególnych.

Łącznie po zsumowaniu wszystkich powyższych okresów pracy w warunkach szczególnych z okresami uznanymi wcześniej przez ZUS odwołujący wykazał ponad 15 –letni okres pracy w warunkach szczególnych, spełnia również pozostałe warunki do uzyskania emerytury.

Wobec powyższego orzeczono jak w sentencji w oparciu o powołane przepisy oraz art. 477¹⁴ § 2 k.p.c.